

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
20 februari 2014

Geachte mevrouw Klijnsma,

DNB maakt graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op het voorontwerp van Wet algemeen pensioenfonds (APF), dat u op 23 januari 2014 voor consultatie heeft gepubliceerd.

Met een APF wordt de derde stap gezet in het driedelige API traject (Algemene Pensioen Instelling), conform de fasering die begin 2008 door de toenmalige bewindslieden is aangekondigd. Voor fondsen die momenteel hun voortbestaan heroverwegen alsook sociale partners die zich beraden op een alternatieve onderbrenging van hun pensioenregeling is het wenselijk dat het keuzepalet qua institutionele pensioenuitvoering uitgebreid wordt. Een APF biedt hen wellicht méér mogelijkheden, dan de instellingen die zijn voortgekomen uit de eerste twee fasen van het API traject, de Premiepensioeninstelling en het Multi-ondernemingspensioenfonds. DNB wil dan ook pleiten voor een voortvarende behandeling van een wetsvoorstel APF.

Tegen deze achtergrond staat DNB positief tegenover het gepubliceerde voorontwerp. Op een drietal punten volgen enkele kanttekeningen, die de essentie van het voorontwerp evenwel in tact laten.

1. Vergunningplicht

DNB waardeert in dit beoogde APF de extra mogelijkheden om door schaalvergroting en consolidatie te komen tot een grotere efficiency in de uitvoering van pensioenregelingen. Dit is doorgaans in het belang van de deelnemers. Enkele beperkingen die nu nog inherent zijn aan het Multi-opf worden via het APF opgeheven. De keuze om het APF niet open te stellen voor (regelingen van) verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds is begrijpelijk gelet op de historie van het Nederlandse pensioenstelsel. Toch is het voorstelbaar dat ook dergelijke fondsen baat kunnen hebben bij het APF model.

DNB is content met de vergunningplicht die voor het APF in de Pensioenwet (Pw) wordt opgenomen (naast de bestaande vergunningplicht voor de – in de praktijk thans niet voorkomende – uitvoering van buitenlandse pensioenregelingen). Dit is een belangrijke stap vooruit, die recht doet aan de complexiteit van de APF en de bijbehorende bestuurlijke eisen. DNB is overigens van

mening, dat het totaalpakket van eisen dat inmiddels voor een pensioenfonds en haar bestuurlijke gremia geldt en dat passend is om een professionele actor op de financiële markten te kunnen zijn, een vergunningplicht voor alle pensioenfondsen rechtvaardigt.

De vergunningplicht voor een APF is temeer van belang omdat een ieder, dus ook een commerciële partij een Apf kan oprichten; het APF kan dus ook een for-profit-organisatie zijn. Terecht wordt in het voorontwerp gewezen op mogelijke belangentegenstellingen en de noodzaak van een juridische compartimentering van het vermogen. DNB wil daarop aansluiten met een pleidooi voor een verklaring van geen bezwaar bevoegdheid voor de toezichthouder ingeval van voorgenomen onttrekkingen aan het eigen vermogen, via uitkeringen van dividenden of anderszins, vergelijkbaar met het recent geïntroduceerde vereiste voor verzekeraars.

2. Risicobeheersing en governance

Hierop aansluitend wil DNB ingaan op haar geïntensiveerde focus op bedrijfsmodellen en strategie van de onder toezicht staande instellingen en ondernemingen. In het vergunningverleningstraject bij PPI's wordt dit bijvoorbeeld ingevuld door van de aspirant PPI's een eigen risicobeoordeling te verlangen. De PPI dient rekening te houden met mogelijk sterk tegenvallende ontwikkelingen en daar zowel haar risicobeheersingsstructuur als de financiële buffers op af te stemmen. DNB baseert deze aanpak op de Wet op het financieel toezicht (Wft), artikel 3:17 (kortweg: beheerste en integere bedrijfsvoering). Met name de lagere regelgeving bij dit artikel – het Besluit prudentiële regels Wft – bevat voor DNB een expliciet houvast in de paragraaf 'Risicomanagement'. DNB zou soortgelijke lagere regelgeving bij het verwante Pensioenwet artikel 143 op prijs stellen.

DNB is overigens content met de keuze van de wetgever om de bestuurlijke inrichting van een APF te beperken tot de twee onafhankelijke bestuursvormen: het onafhankelijke model en het onafhankelijk gemengde model. Deze bestuursmodellen zijn naar verwachting het best geëquipeerd om evenwichtig om te gaan met de mogelijke tegenstellingen tussen de belangen van het APF als onderneming, de eventuele aandeelhouders, de betrokken werkgevers en de deelnemers van de pensioenregelingen. In beide gevallen komt de stem van sociale partners aan bod in het Belanghebbendenorgaan (BO), met op onderdelen een vergaand instemmingsrecht.

3. Collectiviteitkring

“Sociale partners wordt de ruimte gelaten om zelf de reikwijdte te bepalen van hun collectiviteitkring, waarvoor een compartiment in een APF wordt ingericht” stelt de concept Memorie van Toelichting. Volgens het voorontwerp moet dit vastgelegd worden in de statuten van het APF. Het is echter het beoogde onafhankelijke bestuur, dat verantwoordelijk is voor deze statuten, die, naar DNB aanneemt, bij lagere regelgeving onderdeel zullen uitmaken van de bescheiden die een vergunningaanvraag vergezellen. Tenzij de sociale partners zelf de oprichters van een APF zijn, zal de logica wellicht eerder omgekeerd zijn: sociale partners die een bepaalde vormgeving van een collectiviteitkring appreciëren zullen een APF moeten zoeken dat aan hun wensen tegemoet komt. Het APF zal zich vooraf een goed beeld moeten vormen welk type klanten het wil bedienen. Dat kan botsen met het streven om geleidelijk steeds meer pensioenregelingen onder te kunnen brengen, terwijl dat laatste wenselijk is om daadwerkelijk tot

een geslaagd consolidatievehikel uit te groeien. DNB is daarom benieuwd naar de wijze waarop binnen statuten de collectiviteitkring kan en moet worden afgebakend.

Stap voorwaarts

Zoals in het begin van deze reactie aangegeven meent DNB dat met dit APF een goede stap wordt gezet om de dynamiek, in het bijzonder de consolidatie, in de pensioensector te accommoderen. DNB is benieuwd naar de reacties uit het veld op deze consultatie en blijft graag betrokken bij de verdere uitwerking van het wetsvoorstel. Ook is er dezerzijds steun voor het streven van het kabinet om het APF al per 1 januari 2015 mogelijk te maken. Tot slot onderschrijft DNB de reactie van collega toezichthouder AFM op dit voorontwerp van Wet APF.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of fluid, connected strokes that form a stylized name or set of initials.